

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

Regionalfonden og Socialfonden i Danmark 2014-2020

Resumé til borgerne

1. Indledning

EU's Regionalfond og Socialfond (strukturfondene) investerer i perioden 2014-2020 samlet ca. 3 mia. kr. i at styrke den økonomiske vækst og jobskabelse i hele Danmark, særligt gennem indsatser for små og mellemstore virksomheder og ved forbedring af arbejdsstyrkens kompetencer. Investeringerne skal bidrage til at opfylde Danmarks EU 2020-mål om forskning og udvikling, beskæftigelse, social inklusion, uddannelse og klima og miljø. Initiativerne understøtter de nationale indsatser ved, at tage afsæt i særlige regionale og lokale styrkepositioner og udviklingsbehov og bidrager derved til at skabe vækst og udvikling i hele Danmark. Strukturfondsmidlerne er ligeligt fordelt på de to fonde og medfinansieres med mindst 50 pct. af stat, regioner, kommuner, private virksomheder, fonde mv.

I det følgende gives en status for programgennemførelsen ved udgangen af 2017.

Siden 2014 har strukturfondsmidlerne medfinansieret knap 170 projekter i hele landet med mere end 1,4 mia. kr. Projekternes indhold spænder vidt og omfatter bl.a. innovationssamarbejde mellem private virksomheder og videninstitutioner, rådgivning af iværksættere med henblik på at styrke deres vækstmuligheder, grøn omstilling af SMV'er, kompetenceløft og formel uddannelse af arbejdsstyrken samt inklusion af udsatte borgere.

De overordnede rammer for investeringer med de to fonde er fastlagt i henholdsvis regionalfondsprogrammet og socialfondsprogrammet. I afsnit 2 beskrives regionalfondsindsatsen kort, og der gives en status for programgennemførelsen, herunder de resultater indsatsen har skabt på nuværende tidspunkt. Afsnit 3 beskriver tilsvarende for socialfondsprogrammet. Der er desuden indsat fire eksempler på igangsatte regional- og socialfondsprojekter.

2. Regionalfondsprogrammet

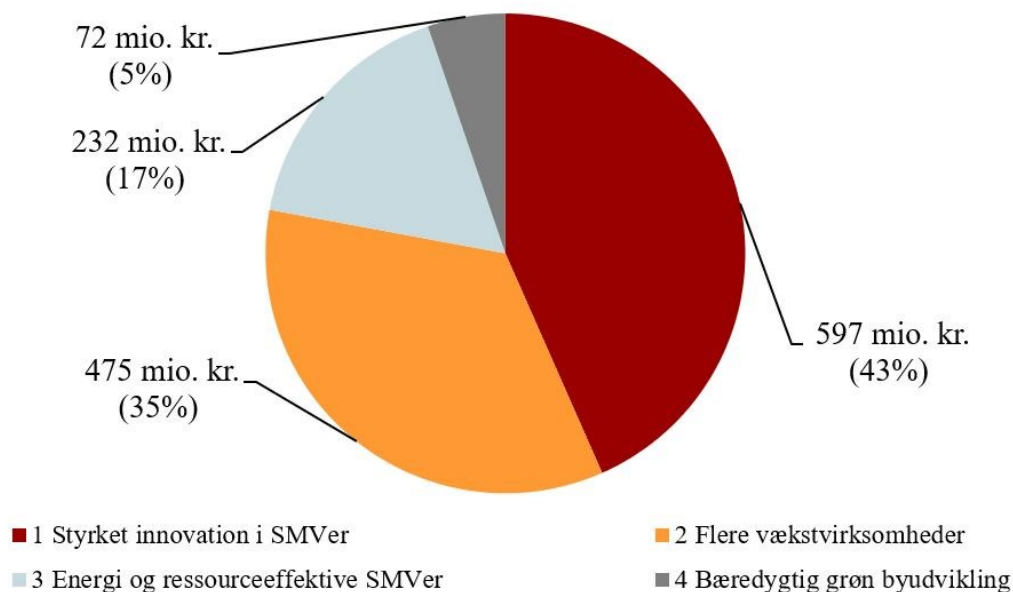
Regionalfondsprogrammet ”Innovativ og bæredygtig vækst i virksomheder” fokuserer på fire indsatsområder og mål:

- Øge antallet af innovative SMV’er
- Øge antallet af vækstvirksomheder
- Forbedre energi- og ressourceeffektivitet
- Reducere energiforbrug og øge antallet af innovative SMV’er i byer med mere end 30.000 indbyggere

Regionalfondsindsatsen bidrager samtidig til at indfri de danske EU 2020-mål, særligt målene vedrørende forskning og udvikling, klima og energi samt beskæftigelse.

Figur 1 viser, hvordan regionalfondsmidlerne er fordelt på de fire indsatsområder. Ca. 43 pct. gives til projekter, der bidrager til at øge antallet af innovative SMV’er, mens projekter, der arbejder for at skabe flere vækstvirksomheder, tildeles godt en tredjedel af midlerne. Endelig afsættes godt 20 pct. af midlerne til ”grønne” projekter, heraf går tre fjerdedele til at forbedre SMV’ers energi- og ressourceeffektivitet, mens den sidste fjerdedel anvendes til bæredygtig, grøn byudvikling.

Figur 1. Regionalfondsmidlernes fordeling på indsatsområder i perioden 2014-2020 (mio. kr.)

På Erhvervsstyrelsens hjemmeside for regional udvikling findes en oversigt over og en kort beskrivelse af [samtlige støttede projekter fordelt på både indsatsområder og regioner](#).

Projekteksempel 1: Regionalfondens indsatsområde Energi og ressourceeffektive SMV'er

Intelligent energi – og ressourceoptimering med grønne forretningsmodeller

Projektet modtager 3,5 mio. kr. i medfinansiering fra Regionalfonden under indsatsen 'Energi og ressourceeffektive SMV'er'. EU-medfinansieringen betyder, at virksomhedsnetværk bestående af tre procesvirksomheder får tilskud til at udarbejde grønne forretningsplaner. Forretningsplanerne anviser konkrete tiltag for virksomhederne til at indføre nye intelligente modeller, systemer og metoder, der kan integrere arbejdet med ressourceoptimering allerede i planlægningsarbejdet og derved bidrage til at reducere virksomhedernes ressourceforbrug. Projektet gennemføres i et samarbejde mellem Aalborg Universitet, Integrate og tre procesvirksomheder: Aage Vestergaard Larsen fra Mariager, Nordisk Parfumerivarefabrik fra Hobro og vinduesfabrikken PT Vinduer fra Aabybro.

Status på regionalfondsprogrammet ultimo 2017

Siden programperiodens begyndelse i 2014 er der givet støtte til 89 projekter med midler fra Regionalfonden, jf. tabel 1. I alt er der investeret 728 mio. kr. i de 89 projekter, hvilket svarer til godt halvdelen af midlerne. EU-medfinansieringen udbetales løbende til støttemodtagerne, efterhånden som projektaktiviteterne gennemføres. Ved udgangen af 2017 var der udbetalt i alt ca. 145 mio. kr., hvilket svarer til godt 11 pct. af midlerne.

Knap halvdelen af projekterne sigter på at skabe flere innovative SMV'er i Danmark. På nuværende tidspunkt er der igangsat forholdsvis få projekter, der sigter på at fremme den grønne omstilling i SMV'er.

Generelt har fremdriften målt på tilsagn og udbetalinger været langsommere end forventet. Det skyldes formentlig i nogen grad den aktuelle højkonjunktur i Danmark, som fylder virksomhedernes ordrebøger og optager deres daglige drift, så de har vanskeligere ved at afsætte tid til deltagelse i udviklingsprojekter og -programmer.

Tabel 1. Regionalfondsprojekternes fordeling på indsatsområder, 2014-2017

Indsatsområde	Antal projekter	Tilsagn (mio. kr.)	Pct. af EU-midler	Udbetalt (mio. kr.)	Pct. af EU-midler
<i>I alt</i>	89	728	53	145	11
Styrket innovation i SMV'er	44	355	59	62	10
Flere vækstvirksomheder	24	250	53	64	13
Energi- og ressourceeffektive SMV'er	9	73	31	15	6
Bæredygtig grøn byudvikling	12	51	70	5	7

På Erhvervsstyrelsens hjemmeside for regional udvikling findes [grafik, der viser den aktuelle status på fremdriften i Regionalfondsprogrammet](#).

Projekteksempel 2: Regionalfondens indsatsområde Styrket innovation i SMV'er

Innovativ brug af Big Data

Projektet får 4,5 mio. kr. i medfinansiering fra Regionalfonden under indsatsen 'Styrket innovation i SMV'er'. Medfinansieringen betyder, at virksomheder, kunder og videninstitutioner får mulighed for at indgå i et udviklings samarbejde om at udnytte Big Data til skabe nye innovative produkter og løsninger. Projektet drives af Alexandra Instituttet i Aarhus i samarbejde med Aarhus Universitet, IT-Forum m.fl. og fokuserer primært på at matche virksomheder i IT-branchen med videnspersoner.

Output og effekter

Resultatorientering er et nøgleord for strukturfondsindsatsen i Danmark. Alle projekter skal hvile på en solid effektkæde, som beskriver, hvordan de støttede aktiviteter vil bidrage til et eller flere af de mål, som er opstillet i strukturfondsprogrammerne. Det kan fx være at øge antallet af innovative SMV'er eller reducere CO₂-udledningen. Ofte vil det være særdeles vanskeligt at måle effekterne ved et projekts afslutning, og derfor måles output typisk i form af antal deltagende virksomheder og tilhørende leverancer i form af fx prototyper, vækstplaner og grønne forretningsmodeller. Effekterne måles – når det er muligt – i samarbejde med Danmarks Statistik ved hjælp af registerdata og ved at sammenligne udviklingen i de virksomheder, der har deltaget i aktiviteterne, med udviklingen i kontrolgrupper af virksomheder, som ikke har deltaget i strukturfondsprojekter. De registerbaserede målinger suppleres af mere kvalitative evalueringer af enkeltprojekter, som foretages af en ekstern evaluatør (COWI A/S).

Ved udgangen af 2017 har 28 af de 89 regionalfondsprojekter indrapporteret output (og enkelte også effekter). Blandt de vigtigste output og effekter er: 80 private virksomheder har deltaget i ti innovationsprojekter. Virksomhederne har medfinansieret projekterne med ca. 45 mio. kr., og der er skabt ca. 20 nye innovative virksomheder.

Under indsatsområdet, der har fokus på at skabe flere vækstvirksomheder, har ca. 720 private virksomheder deltaget i 14 projekter. Baseret på de vækstplaner, der er blevet udarbejdet i projekterne, forventer projektejerne at bidrage til at skabe godt 150 nye vækstvirksomheder og ca. 2.700 nye, private fuldtidsarbejdspladser.

Under indsatsområdet vedrørende energi- og ressourceeffektivitet havde 11 private virksomheder deltaget i tre projekter, der tilsammen forventer at reducere udledningen af drivhusgasemissioner med knap 2.300 tons (CO₂-ækvivalenter). Endelig var der ved udgangen af 2017 et enkelt byprojekt, som havde udviklet en ny metode eller teknologi til fremme af bæredygtig byudvikling.

Ved udgangen af 2017 var kun syv regionalfondsprojekter endeligt afsluttede, og derfor er det endnu for tidligt at måle effekterne ved hjælp af registerdata.

3. Socialfundsprogrammet

Socialfundsprogrammet "Vækst via uddannelse og iværksætter" er primært målrettet forbedring af arbejdsstyrkens kompetencer. Programmet fokuserer på fire indsatsområder og mål:

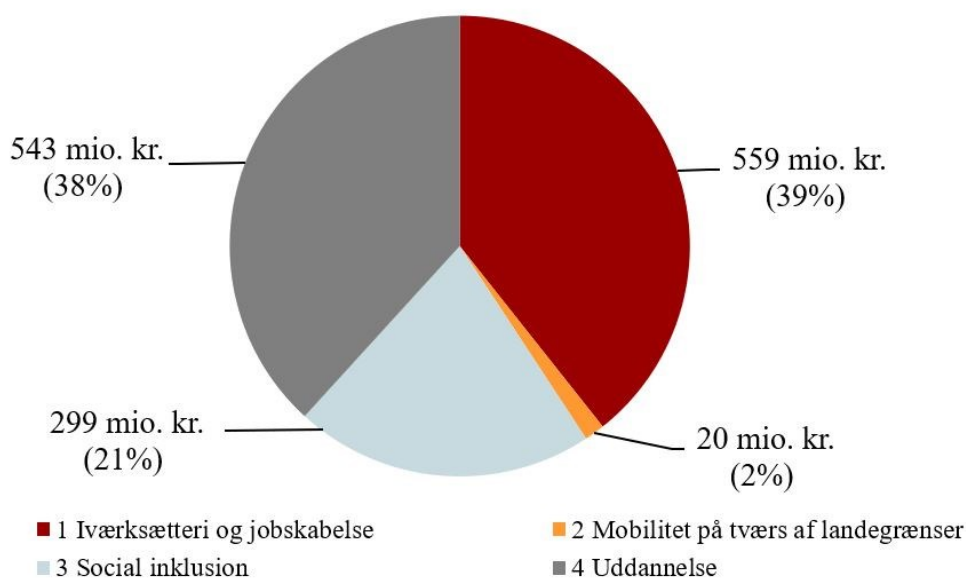
- Øge antallet af selvstændige, overlevelseshraten og beskæftigelsen i støttede virksomheder

- Øge arbejdskraftens mobilitet på tværs af landegrænser
- Øge beskæftigelsen for personer på kanten af arbejdsmarkedet
- Øge antallet af personer med erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse

Via disse indsatsområder bidrager socialfondsindsatsen samtidig til at opfylde de danske EU 2020-mål vedrørende inklusion, uddannelse og beskæftigelse.

Figur 2 viser socialfondsmidlernes fordeling på de fire indsatsområder. Knap 40 pct. af midlerne gives til projekter, der styrker iværksætterkulturen i Danmark, tilbyder rådgivning til iværksættere eller bidrager til virksomhedernes vækst gennem kompetenceløft. Yderligere knap 40 pct. tildeles initiativer, der bidrager til at højne uddannelsesniveaet i form af erhvervsuddannelse og videregående uddannelse. Endelig er godt 20 pct. af midlerne fra Socialfonden afsat til inklusionsprojekter, der bidrager til at få personer på kanten af arbejdsmarkedet i beskæftigelse. Arbejdsstyrkens mobilitet på tværs af landegrænser understøttes af det såkaldte EURES-netværk, som administreres af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Figur 2. Socialfondsmidlernes fordeling på indsatsområder i perioden 2014-2020 (mio. kr.)

Projekteksempel 3: Socialfondens indsatsområde Social inklusion

SUME - Særlige Ungeindsats Med Effekt

Projektet modtager 4 mio. kr. i medfinansiering fra Socialfonden under indsatsen for Social inklusion. EU-medfinansieringen betyder, at en gruppe af udsatte unge på kanten af arbejdsmarkedet får støtte til at blive opkvalificeret med det formål, at de kan påbegynde og fastholdes i et erhvervsuddannelsesforløb. Projektet drives af Selandia – Center for Erhvervsrettet uddannelse (CEU), EUC Nordvestsjælland, Jobcentrene i Slagelse og Kalundborg samt en række lokale aktører fx misbrugscentre, psykiatricentre og VUC-afdelinger.

Status på socialfondsprogrammet ultimo 2017

Siden programperiodens begyndelse og frem til udgangen af 2017 er der givet tilsagn om EU-medfinansiering til 79 projekter, jf. tabel 2. Der er givet tilsagn for i alt 688 mio. kr., svarende til 48 pct. af midlerne under Socialfonden.

Der er igangsat flest projekter under indsatsområdet vedrørende iværksætteri og jobskabelse, og knap halvdelen af det samlede tilsagnsbeløb er tildelt til disse projekter, mens tildelingen af midlerne til indsatsen Erhvervsuddannelse og videregående uddannelser har været noget langsommere end de øvrige indsatsområder. De regionale vækstfora har forklaret, at interessen for initiativer, der sigter på at øge andelen med en erhvervsuddannelse eller en videregående uddannelse, generelt har været beskeden. På den baggrund er der iværksat en mere aktiv og opsøgende indsats for at tiltrække relevante aktører.

Også indsatsen for at mindske antallet af personer på kanten af arbejdsmarkedet via uddannelse og beskæftigelse har været udfordrende at få i gang i starten af programperioden. Efterspørgslen ser dog ud til at være stigende og der arbejdes aktivt med opsøgende dialog over for potentielle ansøgere, herunder fx kommunale jobcentre.

Ved udgangen af 2017 er 11 pct. af de samlede EU-midler udbetalt, svarende til 154 mio. kr. Heraf er 90 mio. kr. udbetalt til projekter under indsatsen vedrørende iværksætteri og jobskabelse.

Generelt har forbruget af socialfondsmidler været langsommere end planlagt ved programperiodens begyndelse. Disponeringen af socialfondsmidlerne er lidt lavere end disponeringen på Regionalfonden, mens andelen af udbetalte midler er tæt på ens for de to fonde (ca. 11 pct.).

Tabel 2 Socialfondsprojekternes fordeling på indsatsområder, 2014-2017

Indsatsområde	Antal projekter	Tilsagn (mio. kr.)	Pct. af EU-midler	Udbetalt (mio. kr.)	Pct. af EU-midler
<i>I alt</i>	79	688	48	154	11
Iværksætteri og jobskabelse	42	336	60	90	16
Mobilitet på tværs af landegrænser ¹	2	9	45	6	29
Inklusion via uddannelse og beskæftigelse	16	128	43	24	8
Erhvervsuddannelse og videregående uddannelse	19	215	40	34	6

På Erhvervsstyrelsens hjemmeside for regional udvikling findes grafik, der viser den aktuelle status på fremdriften i Socialfondsprogrammet: <https://regionalt.erhvervsstyrelsen.dk/socialfonden>

Output og effekter

I modsætning til den virksomhedsrettede indsats under regionalfondsprogrammet, hvor effekterne typisk ikke lader sig opgøre inden for projektperioden, er det muligt at opgøre de kortsigtede resultater af socialfondsindsatsen i projektets levetid. Output måles således i antal deltagere, der starter i projektet, mens resultaterne kan opgøres, når deltageren afslutter projektdeltagelsen. På nuværende tidspunkt er der indrapporteret relativt få oplysninger om resultater sammenlignet med output, hvilket skyldes, at mange af projekterne fortsat er i en forholdsvis tidlig fase.

¹ Indsatsen vedrørende arbejdskraftens mobilitet (EURES) adskiller sig markant fra den øvrige indsats, da der er tale om en driftsbevilling, der gives til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Støtten tildeles af to omgange for treårige perioder, og første bevilling dækker perioden fra 2014-2017.

Ved udgangen af 2017 har 29 projekter indrapporteret oplysninger om output, og 24 projekter har – ud over oplysninger om output – også indrapporteret oplysninger om umiddelbare resultater, projekterne har bidraget til.

Mere end 8.500 personer har deltaget i indsatsen vedrørende iværksætter og jobskabelse. Der er ca. 700 deltagere, der har etableret egen virksomhed i forbindelse med projektdeltagelsen, og ca. 600 deltagere har fået forbedret deres kompetencer.

Under indsatsen, der sigter på at øge mobiliteten på tværs af landegrænser, er der registreret ca. 22.000 personer i EURES CV-bank, og 2.800 jobsøgende kandidater er matchet med stillingsopslag fra danske virksomheder.

Ca. 1000 personer har deltaget i aktiviteter vedrørende social inklusion, og omkring 150 af deltagerne er startet i uddannelse. Yderligere 17 personer er kommet i beskæftigelse som følge af indsatsen.

Endelig er der gennemført ca. 1.800 forløb under indsatsen vedrørende erhvervsuddannelse og videregående uddannelse. Ca. 100 deltagere har allerede fået en uddannelse, mens yderligere 200 deltagere er i gang med en uddannelse som følge af indsatsen.

Projekteksempel 4: Socialfondens indsatsområde Erhvervsuddannelse og videregående uddannelse

EUX – en del af svaret

Projektet får 7,3 mio. kr. i medfinansiering fra Socialfonden under indsatsen for Erhvervsuddannelse. EU-medfinansieringen betyder, at virksomheder, brancheorganisationer og erhvervsskoler får tilskud til en fælles indsats for at udbrede kendskabet til erhvervsuddannelserne. Formålet er, at flere unge søger ind på og gennemfører en erhvervsuddannelse som fx EUX. Helt konkret vil projektet skabe flere praktikpladser til de unge for at gøre det mere attraktivt at søge ind på uddannelserne. Deltagende brancheorganisationer er [SMVdanmark](#), Dansk Erhverv, Dansk Industri m.fl. På erhvervsskolesiden deltager en række tekniske skoler og handelsskoler i Region Syddanmark.